

Tematyka zajęć prowadzonych w Zielonej Szkole w Schodnie

„Woda źródłem życia”: warunki życia w środowisku wodnym na przykładzie jeziora, rzeki, stawu; identyfikacja roślin i zwierząt wodnych, ochrona wód, typy limnologiczne jezior, zasoby wody w przyrodzie, rola wody w przyrodzie, krajobrazie i profilaktyce zdrowotnej. Stan zanieczyszczenia wód w aspekcie globalnym i lokalnym.

„Torfowiska z bardzo bliska” : rodzaje torfowisk, historia i proces ich powstawania. Budowa i właściwości torfowisk. Rozpoznawanie fauny i flory torfowiskowej w terenie. Rola i ochrona torfowisk w przyrodzie, zwiedzanie i samodzielna charakterystyka różnych typów torfowisk.

„Już lubimy nietoperza – latającego zwierza”: różnorodność świata nietoperzy – charakterystyka wybranych gatunków krajowych, nietoperze – świadkowie minionych epok, jak nietoperze latają i dlaczego śpią głową w dół, rok z życia nietoperza; kształtowanie właściwych postaw wolnych od przesądów oraz uświadamianie o konieczności potrzeby ochrony nietoperzy.

„Wycieczka w epokę lodowcową”: rośliny – świadkowie epoki lodowcowej. Epoka lodowcowa i działalność lodowców. Ciekawe formy polodowcowe występujące w okolicach Schodna. Zlodowacenia jako przyczyna wędrówek sezonowych zwierząt. Kształtowanie postaw potrzeby ochrony formy ukształtowania terenu powstałego wskutek działalności lodowca.

„Jak bezpiecznie korzystać z zasobów przyrody” – elementy busch-craftu, profilaktyka oraz sposoby radzenia sobie w nieprzewidzianych sytuacjach w terenie, jak bezpiecznie i w zgodzie z przyrodą zorganizować wypoczynek w plenerze, dary polskiej przyrody oraz możliwości ich wykorzystywania, sposoby przetrwania wśród dzikiej przyrody.

„Bioróżnorodność – najlepsza forma ochrony przyrody”: czym się różni ochrona środowiska od ochrony przyrody, na czym polega różnorodność biologiczna i dlaczego warto się o nią troszczyć, poznanie bioróżnorodności gatunkowej w wybranych ekosystemach WPK i kształtowanie potrzeby jej ochrony, zagrożenia związane z utratą bioróżnorodności. Rola bioróżnorodności na poziomie siedlisk, gatunków, genów. Poszukiwanie elementów wpływających na zwiększanie i zmniejszanie bioróżnorodności w terenie.

„Tajemnice leśnych kniei”: rozpoznawanie drzew i krzewów w okresie wegetacji i zimą, co decyduje o szacie roślinnej danego ekosystemu leśnego, piętrowa budowa lasu, rozpoznawanie śladów i tropów zwierząt, wielofunkcyjność lasów efektem zmiany świadomości i potrzeb człowieka, zwiedzanie leśniczówki Płocice.

„Czy wiewiórki zasypiają na zimę?” Przyroda w okresie jesienno - zimowym, różne sposoby zwierząt i roślin na przetrwanie zimy. Rozpoznawanie śladów i tropów zwierząt aktywnych zimą. Prawidłowe zasady dokarmiania zwierząt na przykładzie obserwacji karmnika dla ptaków i paśnika dla zwierząt leśnych. Jesienią wyprawa nocna do lasu celem nasłuchów zwierząt”.

„Ptasie radio” środowisko życia ptaków , biologia i morfologia ptaków. Rozpoznawanie gatunków po piórach, głosach, gniazdach, śladach i tropach w wybranych warunkach naturalnych WPK, formy i sposoby ochrony ptaków i ich siedlisk w Polsce i na świecie.

„Owady najliczniejsze na świecie” : biologia i środowisko życia owadów, nauka rozpoznawania wybranych gatunków owadów, życie wybranych grup krajowych owadów ich bogactwo gatunkowe i piękno ze szczególnym uwzględnieniem gatunków rzadkich, zagrożonych i chronionych –ochrona owadów, owady w świecie człowieka.

„Mrówcze megamiasta” *Biologia i środowisko życia mrówki rudnicy; życie społeczne mrówek, cykl życiowy, dieta mrówek występujących w naszych lasach; znaczenie mrówek dla lasu i gospodarki leśnej; różnorodność gatunkowa w naszych lasach.*

„Życie ukryte pod ziemią” *Fauna glebowa zwierząt bezkręgowych. Rola glebowych nicieni, owadów, pajęczaków, mięczaków, równonogów i wijów w procesie glebotwórczym oraz uprzątnięciu martwej materii organicznej. Pierścienice –ukochane zwierzęta Darwina. Badania przyzmy kompostowej oraz jej mieszkańców.*

„Płazy i gady Polski” : *rozpoznawanie i klasyfikacja płazów i gadów w terenie oraz nauka odróżniania gatunków po wyglądzie i głosach; charakterystyka środowiska życia płazów i gadów. Przyczyny wymierania gatunków płazów i gadów w Europie, metody oraz problemy związane z ochroną tych kręgowców. Kształtowanie świadomości o potrzebie działań ochronnych na rzecz krajowej herpetofauny.*

„Jak czytać mapę i nie zgubić się w terenie” – *czytanie mapy pod kątem jej przydatności w trakcie wędrówek przyrodniczych, nauka orientacji w terenie za pomocą mapy, kompasu i GPS, elementy terenoznastwa, zastosowanie topografii w turystyce, sprawdzenie i wykorzystanie zdobytej wiedzy w formie marszobiegu na orientację z podziałem na grupy. Uwrażliwienie uczestników na piękno krajobrazów WPK i potrzebę ich ochrony.*

„Przyroda Kaszub w malarstwie i w rzeźbie” : *tradycje i zwyczaje Kaszub, tworzenie i ozdabianie rzeźb, malowanie obrazów na szkłe odzwierciedlających piękno przyrody. Utrwalanie cech charakterystycznych gatunków roślin i zwierząt odzwierciedlanych pracach. Uwrażliwianie na potrzebę ochrony cennych przyrodniczo obszarów.*

„Drapieżcy wśród ptaków” : *gatunki ptaków drapieżnych i sów żyjących w Polsce ze szczególnym uwzględnieniem terenów WPK. Cechy charakterystyczne ptaków drapieżnych. Rola drapieżników w ekosystemie.*

„Wędrówki ptaków” – *trasy migracji gatunków ptaków WPK, dlaczego ptaki potrzebują naszej pomocy zimą, obrączkowanie ptaków, mechanizmy przystosowania ptaków do wędrówek.*

„Sowy – bezszelestni łowcy” – *Biologia i behavior sów, nocna wyprawa na nasłuch sów, rola dziuplastych starodrzewia.*

„Wiem, co jem - Moja żywność bliżej natury” : *badania laboratoryjne poprzedzone pobieraniem prób (zboża, warzyw, owoców i nasion) z gospodarstw ekologicznych w odniesieniu do żywności z dodatkiem m.in środków konserwujących. Przeprowadzanie analiz i badań substancji występujących w żywności oraz wyciąganie wniosków dotyczących zagrożeń dla naszego zdrowia płynących m.in z zatruwania środowiska naturalnego oraz przekształcania produktów żywnościowych.*

„Historia Pomorza zaklęta w skałach” : *zapoznanie z historią geologiczną wybranych osadów, nauka rozpoznawania minerałów i podstawowych typów skał. Historia geologiczna Pomorza Gdańskiego. Ukształtowanie terenu w odniesieniu do zjawisk geologicznych, jak zbudowana jest skała, jakie są jej typy? Co to jest minerał, a co kryształ? Jak samodzielnie rozpoznawać skały – warsztaty terenowe.*

„Wędrówka do królestwa grzybów” *rozpoznawanie gatunków grzybów występujących w okolicach Schodna. Rola grzybów w lasach. Racjonalnie korzystanie z zasobów leśnych . Rozpoznawanie grzybów jadalnych, niejadalnych, trujących oraz rzadkich i chronionych na terenie WPK.*

„Tajemnice z życia storczyków” - *Kiedyś symbol bogactwa, dziś dekoracja większości parapetów. Co tak właściwie wiemy na temat tych roślin? Czy wyróżniają się czymś szczególnym? Podczas warsztatów uczestnicy poznają budowę kwiatów i sposoby zwabiania zapylaczy. Będą mogli również wcielić się w rolę botanika i na podstawie nasion rozpoznać rodzime gatunki storczykowatych.*

„Biowskażniki zanieczyszczeń wokół nas” : co to są bioindykatory? Jak za ich pomocą badać wodę, glebę, powietrze. Stan zanieczyszczenia elementów środowiska w Europie, w Polsce ze szczególnym uwzględnieniem Pomorza. Badania terenowe.

„Przyroda pod lupą” – zajęcia z mikroskopami, binokularami, lupami, sporządzanie prostych preparatów, nauka budowy mikroskopu, sporządzanie rysunków spod mikroskopów, mini – wykład o roli niewielkich organizmów roślinnych, zwierzęcych, grzybów.

„Widziane, a niedostrzegane – porosty wciąż nieznanne” ciekawostki dotyczące budowy i fizjologii porostów, rozpoznawanie gatunków naziemnych, naskalnych i nadrzewnych w borze chrobotkowym w okolicach Schodna, prowadzenie doświadczeń – ocena roli bioindykacyjnej, gospodarczej, przyrodniczej porostów.

„Szlakiem bobra europejskiego” Poznanie znaczenia i roli bobrów w kształtowaniu środowiska; wycieczka do ostoi bobrów; przystosowania bobrów do ziemnowodnego trybu życia; rozpoznawanie śladów aktywności: zgrzyzy, żeremia, nory; krótka historia reintrodukcji gatunku nad Wdą.

„Jak powstaje papier?” Historia produkcji papieru na przełomie wieków. W jaki sposób i dlaczego warto oszczędzać papier w XXI wieku? Metoda samodzielnego recyklingu – tworzenie kartek z makulatury metodą czerpaną.

„Rośliny łąk i nieużytków” Rozpoznawanie ziół po wyglądzie i zapachu. Tradycyjne wykorzystanie ziół w medycynie i kulinariach. Poszukiwanie roślin leczniczych w okolicy Schodna. Skutki znikania chwastów.

„Cztery pory roku w życiu drzewa” rozpoznawanie drzew i krzewów w terenie z kluczem w zależności od pory roku – biorąc pod uwagę owoce, liście, pąki. Proste metody mierzenia grubości, wysokości i wieku drzew. Ochrona drzew pomnikowych w WPK, dentroterapia. Rola drzew w ochronie klimatu.

„Troć jeziorowa – polski endemit na terenie WPK” troć jeziorowa jako gatunek ryby dwuśrodowiskowej, gatunki endemiczne w WPK. W okresie tarła poszukiwanie tarlisk na rzece Wda i Trzebiocha. Przykłady ryb wędrownych i ich przystosowań. Przepławka w Grzybowskiem Młynie – budowa i funkcja dla zwierząt wodnych migrujących.

„Jezioro Wdzydzkie – perła WPK” właściwości fizykochemiczne jeziora Wdzydzkiego. Rzadkie gatunki flory i fauny jeziora. Walory przyrodnicze wysp J. Wdzydzkiego – obserwacja z wieży widokowej usytuowanej przy Krzyżu Jezior Wdzydzkich.

„Re - aktywacja – Pomysł na domowe odpady” – Co to jest up-cykling, na czym polega świadoma konsumpcja, stan zanieczyszczenia środowiska w Polsce, Europie na świecie, pomysły na przedmioty użyteczne z plastiku, papieru, metalu.

„Szlachetne raki – współczesne nieboraki” – gatunki raków występujące w Polsce, wprowadzenie pojęć – gatunek obcy i inwazyjny, ochrona bioróżnorodności różnych zbiorników wodnych, rola raka szlachetnego, jako biowskażnika środowiska.

„Wilcza wataha – społeczność doskonała” - Czy wilki powracają? - Stan populacji wilków w Europie, w Polsce i na Pomorzu dzisiaj i dawniej. Rodzina to podstawa - Życie społeczne wilczej watahy. Dzika natura wilka – czy rzeczywiście jest taki zły? – Dyskusja na podstawie filmu przyrodniczego. Poszukiwanie śladów i tropów drapieżników w terenie.

„Dlaczego giną pszczoły? Czy to tylko zmartwienie pszczelarza?” Jak wyglądają mieszkania, i codzienne życie pszczół. Globalna i lokalna rola pszczół w środowisku i gospodarce. Dlaczego pszczoły masowo giną? Pszczelarz i bartnik – praca w zgodzie z naturą. Zostań pszczelimi bohaterem – budowanie domków dla dzikich pszczół. Możliwość zobaczenia na żywo uli, plastrów i innych przyrządów pszczelarza, a okresie letnim wycieczka do żywych uli.

„Pieszne wyprawy ścieżkami edukacyjnymi WPK” – „Wokół j. Schodno”, „Życie lasu wokół remizy – gra terenowa”

„Rowerowe wyprawy ścieżkami edukacyjnymi WPK” – „Pętla Czarlina” „Wycieczka na przepławkę w Grzybowski Młynie” „Schodno – Wdzydze Kiszewskie”

„Skarby polskiej przyrody – obszary chronione w Polsce” – idea ochrony przyrody, zapoznanie z formami ochrony przyrody i krajobrazu w Polsce, zespołowe rozwiązywanie problemów ochrony wybranego obiektu z terenu Wdzydzkiego Parku Krajobrazowego, zajęcia terenowe – sporządzanie map turystycznych, dla młodszych uczestników gry i zabawy edukacyjne